

*Сүт және тұрақты тістер.
Тістердің шығу мерзімдері, олардың айырмашылығы .
Сүт тістердің формуласын жазу.*

*Қабылдаған: Сагинбаев Қ.Т
Орындаған: Кидирова Д
Тобы: СТК 228*

Жоспар

:

I.Кіріспе

II.Негізгі бөлім

III. Қорытынды

IV.Пайдаланылған әдебиеттер

Тіс (dentes) — адамның ауыз қуысында орналасқан сүйек.

Тіс азықты ұстау, тістеп үзу, шайнап, ұсақтау қызметін атқарады.

Тістің сауыты, мойыны, түбірі болады

Тіс негізінен дентиннен құралады, оны сауыт жағынан тісті зақымданудан қорғайтын қатты жылтыр эмаль, ал түбір жағынан – құрылысы сүйекке ұқсайтын цемент жауып тұрады.

Тістің іші қуыс, онда тіс ұлпасы орналасқан.

Ересек адамның тұрақты 32 тісі болады. Олар: 4 күрек, 2 ит тіс, 4 кішкене және 6 үлкен азу тістер.

Сүт тістерінің негізі ұрықтың ана құрсағында дамуы сатысында қалыптаса бастайды.

Сәбидің сүт тісі 6 – 8 айлығында жарып шығып, 3 жаста толық жетіледі.

Баланың тұрақты тістері 6 – 7 жаста, негізінен 14 – 16 жаста толық шығып болады.

Ал ақыл тіс 16 – 25 жас аралығында шығады.

Сүт тістер

Сүт тістер нәрестенің 6—7-ші айға қараған кезінен бастап қызыл иекті жарып шыға бастайды.

Дәл осы кезде сүт тісінің сауытының қалыптасуы аяқталады да, оның түбірінің дамуы басталады.

Тістердің жарып шығуы — физиологиялық факт.

Симметриялы тістердің жұбымен белгілі бір жүйе бойынша — ең алдымен астыңғы жақта, содан кейін үстінгі жақта және соған сәйкес мерзімде жарып шығуы олардың дұрыс және өз жөнімен шығып жатқан тістердің нышандық белгісі болып табылады.

Сүт тісінің пішіні тұрақты тіс сияқты, бірақ көлемі кішірек, тамырлары едәуір қысқа, сүт тістері әр қатарда оннан

4 күрек,

2 ит тіс,

4 үлкен азу тіс болады.

Сүт тістердің жарып шығуының орташа мерзімдері кестеде келтірілген.

Тіс	Минералданудың басталуы (күрсақ іпіндегі кезеңі, ай саны)	Тістің жарып шығу мерзімі (ай саны)	Дамуының аяқталу мерзімі (жыл саны)	Сүт тістері тұбірлерінің сорыла бастау мерзімі
I	4,5	6-8-пгі ■	2-ші жыл	5-ші ж. бастап
II	4,5	8-12-ші	2-ші жыл	6-шы ж. бастап
III	7,5	12-16-шы	4-ші жыл	7-ші ж. бастап
IV	7,5	16-20-шы	5-ші жыл	8-ші ж. бастап
V	7,5	20-30-шы	4-ші жыш	7-ші ж. бастап

Сүт тістердің формулалары

Тіс формуласы

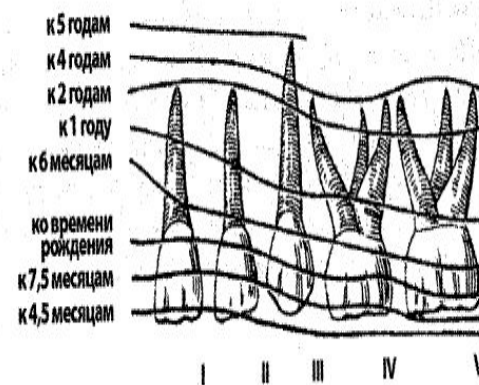

Жалпы формуласы

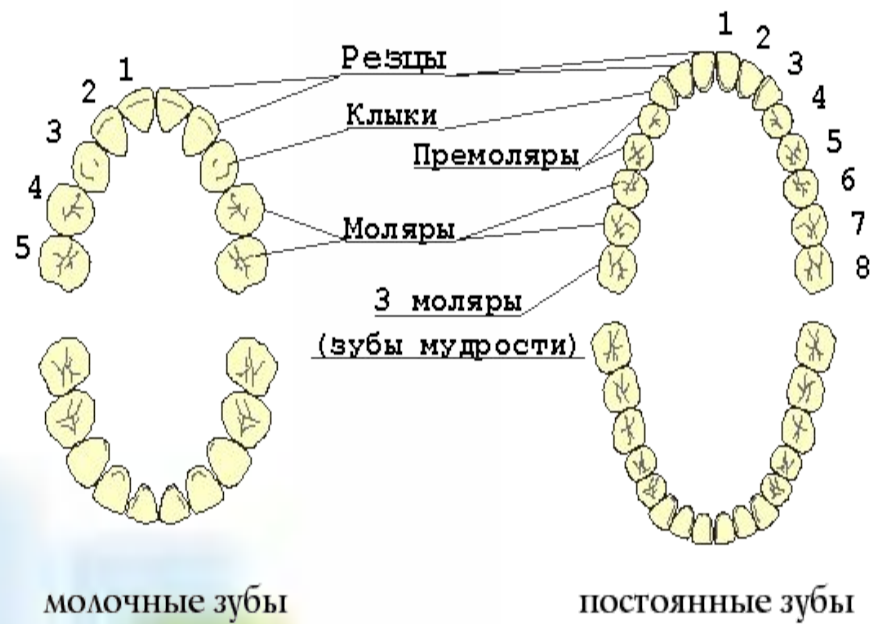
2. 0. 1. 2		2. 1. 0. 2
2. 0. 1. 2		2. 1. 0. 2

Әріптік формула

m_2	c	i_2		i_2	c	m_2
m_2	c	i_2		i_2	c	m_2

Тұрақты тістермен сүт тістердің айырмашылығы

Пайдаланылған Әдебиеттер

1. www.google.com
2. Адам анатомиясы атласы II том